

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Der i dag store uligheder i mulighederne for at få forskningsopgaver udført. Som forskningen finansieres for tiden, dels ved faste basisbevillinger til forskningsinstitutionerne, dels ved bevillinger fra forskningsrådene, dels ved kontraktforskning, har økonomisk stærke grupper en åbenlys mulighed for at få udført den forskning, de er interesseret i. Det har græsrodsbevægelserne derimod ikke. De er helt afhængige af, at forskerne selv tager de relevante emner op inden for deres basisbevillinger, eller at myndighederne sikrer, at de nødvendige undersøgelser bliver foretaget.

Dette forhold er især uheldigt på miljøområdet. Her har debatten hidtil i alt for høj grad været koncentreret om enkeltsager, medens der eksisterer et markant og åbenlyst behov for helhedsvurderinger, der belyser de mangesidede og indbyrdes afhængige påvirkninger af det eksterne miljø, af den menneskelige sundhed etc.

Miljøbevægelserne har i deres mangfoldighed udført et stort og vigtigt arbejde for at øge miljøbevidstheden. De står imidlertid i en situation, hvor de ikke har muligheder for at selv at rekvirere forskning, herunder kompilatorisk forskning (dvs. samling af allerede udført forskning), der kan belyse bestemte sider af forureningens påvirkning af miljøet, herunder de økologiske systemer, variationen i dyre- og planteliv m.v. Dette bør miljøbevægelserne have mulighed for, og det kan i det små sikres gennem dette forslag om oprettelse af et bevægelsesnes center for forskning i det eksterne miljø.

Bemærkninger til de enkelte punkter

ad 1

Det er ikke hensigten, at centret skal udføre selvstændige forskningsopgaver. Centrets funktion er alene at rekvirere forskningsopgaver, herunder samling af allerede eksisterende forskning i ind- og udland, udredninger m.v. fra de eksisterende institutioner og universiteter og højere læreanstalter, sektorforskningsinstitutioner, private og selvejende

institutioner samt, hvor det skønnes relevant, fra enkeltpersoner eller grupper, der har særlige forudsætninger for at udføre de ønskede opgaver.

Det er vigtigt, at centret i sit arbejde prioriterer ansøgninger, der er helhedsorienterede, dvs. omfatter de mangesidede effekter af forureningen, områder, der hidtil er ringe belyst, samt forskning inden for områder, hvor der i fremtiden kan blive tale om væsentlige miljøpåvirkninger. Der kunne nævnes mange eksempler på, hvad der efter forslagsstillernes opfattelse ville være relevante projekter. Det siger sig selv, at en sådan beskrivelse aldrig vil kunne blive fuldstændig dækkende. For at give et indtryk af, hvilke opgaver forslagsstillerne konkret bl.a. har tænkt på, skal et par stykker nævnes:

- forskning i miljøpåvirkningen i andre lande af de produkter, vi importerer til Danmark
- forskning i klimatologiske ændringer som følge af forureningen
- forskning i effekten på såvel de økologiske systemer som fødevarer kvaliteten ved anvendelse af økologiske dyrkningsmetoder i landbrug, gartneri samt skovbrug
- forskning i de miljøgavnige effekter ved anvendelse af andre transportmidler eller nye kombinationer af eksisterende transportmidler, herunder hvordan støjforurening undgås
- forskning i betydning for mennesker og natur af et varieret dyre- og planteliv.

Dette er som sagt blot nævnt som nogle eksempler. Det er desuden foreslagsstillernes opfattelse, at det vil være af stor betydning at bevilge midler til indsamling af allerede eksisterende forskningsresultater fra inden- og udenlandske forskningsmiljøer.

Det er derimod ikke foreslagsstillernes ønske, at der skal bevilges midler til egentlig arbejdsmiljøforskning.

ad 2

Det er ikke muligt at foretage en præcis afgrænsning af, hvilke organisationer der er miljø- og naturorganisationer, og hvilke der hovedsagelig